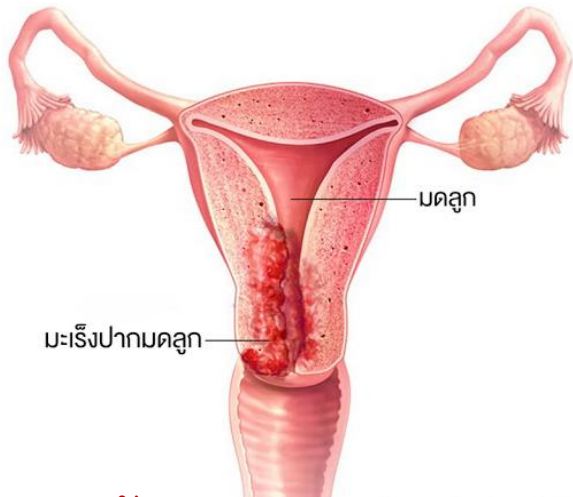

มะเร็งปากมดลูก

เป็นมะเร็งที่พบในเพศหญิงมากเป็นอันดับ 2 รองจากมะเร็งเต้านม มะเร็งชนิดนี้สามารถป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 80-95%

สาเหตุหลักเกิดจาก

การติดเชื้อไวรัสเอชพีวี (Human Papilloma virus)

ชนิดกลุ่มเสี่ยงสูง(สายพันธุ์16และ18เป็นสาเหตุ70%) ติดต่อกันผ่านการมีเพศสัมพันธ์ และปัจจัยเสี่ยงอื่นๆได้แก่ มีคู่นอนหลายคนหรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายที่มีคู่นอนหลายคน มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย การสูบบุหรี่ (บุหรี่ปริมาณเซลล์ปากมดลูกให้แบ่งตัวผิดปกติและภูมิคุ้มกันของปากมดลูกลดลง) กินยาคุมกำเนิดเป็นเวลานาน มีภูมิคุ้มกันต่ำหรือกินยาคุมภูมิคุ้มกัน การมีลูกหลายคน เป็นต้น

อาการของมะเร็งปากมดลูก

1. ระยะแรกไม่มีอาการผิดปกติ แต่จะตรวจพบโดยการตรวจภายใน
2. มีเลือด/ของเหลวออกทางช่องคลอดผิดปกติ

3. เจ็บปวดขณะมีเพศสัมพันธ์หรือมีเลือดออกทางช่องคลอดหลังมีเพศสัมพันธ์
4. ในระยะลุกลามอาจแสดงอาการหลายอย่าง เช่น ปัสสาวะไม่ออก อุจจาระเป็นเลือด ฯลฯ

การรักษาในปัจจุบัน

ขึ้นอยู่กับระยะของโรคที่เป็น ได้แก่ การผ่าตัด ฉายแสง การใช้เคมีบำบัด และรักษาโดยใช้หลายวิธีร่วมกัน

การเตรียมตัวก่อนตรวจภายใน

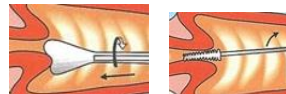
ควรหลีกเลี่ยงการเข้ารับการตรวจในช่วงที่มีประจำเดือน ห้ามมีเพศสัมพันธ์หรือการใช้ยารักษาภาวะช่องคลอดแห้ง ยาเหน็บบริเวณอวัยวะเพศอย่างน้อย 24-48 ชั่วโมงก่อนการตรวจ

วิธีตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

1. วิธีเก็บโดยใช้ไม้ป้าย เก็บเซลล์บริเวณปากมดลูกหรือ แปป สเมียร์ (Pap smear) หรือ conventional cytology (CC) ซึ่งเป็นวิธีดั้งเดิม

โดยเก็บเซลล์แล้วป้ายบนแผ่นกระดาษใสในขวดน้ำยา แล้วนำไปย้อมสีตรวจดูเซลล์ด้วยกล้องขยาย ความแม่นยำ 50-60%

2. วิธีเก็บโดยใช้ไม้

และแปรงเก็บเซลล์บริเวณปากมดลูกแล้วนำเซลล์ไปเก็บในน้ำยารักษาสภาพเซลล์ (Liquid-based cytology: LBC)

วิธีนี้สามารถเก็บตัวอย่างเซลล์ได้มากขึ้น ค้นหาเซลล์มะเร็งดีกว่าแบบ Pap smear 30%

3. วิธีตรวจเซลล์ LBC ร่วมกับ ตรวจหาเชื้อไวรัสเอชพีวี (HPV DNA) หรือ เรียกว่าการทำ Co-testing เป็นการตรวจหาเชื้อ HPV ชนิดกลุ่มเสี่ยงสูง ร่วมกับการตรวจหาเซลล์ที่ผิดปกติ ตรวจพบความผิดปกติที่ปากมดลูกได้สูงมากกว่า 98%

ระยะของมะเร็งปากมดลูก

ระยะที่ 1	<p>IA₁ IA₂</p> <p>1A1 1A2</p> <p>4 cm. stage 1B1 > 4 cm. stage 1B2</p> <p>อยู่ในเฉพาะบริเวณปากมดลูก</p>
ระยะที่ 2	<p>Stage 2A Stage 2B</p> <p>ออกจากปากมดลูกแต่ไม่ถึงผนังเชิงกราน</p>
ระยะที่ 3	<p>Stage 3A Stage 3B</p> <p>To kidney Blocked ureter</p> <p>stage 3A stage 3B</p> <p>ติดผนังเชิงกรานหรือกดทับท่อไต</p>
ระยะที่ 4	<p>กระจายไปยังอวัยวะข้างเคียงและอื่น ๆ</p>

คำถามที่พบบ่อย

1. เชื้อไวรัส HPV เป็นสาเหตุของโรคอะไรบ้าง

ตอบ หูดหงอนไก่ มะเร็งทวารหนัก มะเร็งอวัยวะเพศชาย มะเร็งช่องปาก มะเร็งลำคอ เป็นต้น

2. วัคซีน HPV มีกี่ชนิด อะไรบ้าง

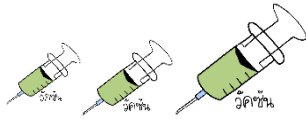

ตอบ ปัจจุบันมี 3 ชนิด

- วัคซีน HPV ชนิด 2 สายพันธุ์ (ครอบคลุมสายพันธุ์ 16 และ 18)
- วัคซีน HPV ชนิด 4 สายพันธุ์ (ครอบคลุมสายพันธุ์ 6, 11, 16 และ 18)
- วัคซีน HPV ชนิด 9 สายพันธุ์ (ครอบคลุมสายพันธุ์ 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 และ 58)

*ผู้ชาย สามารถฉีดวัคซีน HPV ชนิด 4 สายพันธุ์เพื่อป้องกันโรคหูดหงอนไก่และมะเร็งทวารหนัก

3. วัคซีน HPV ต้องฉีดกี่เข็ม

ตอบ

ช่วงอายุ	จำนวนเข็มที่ฉีด	วิธีการฉีดวัคซีน
9-14 ปี*	2 เข็ม**	เข็มที่ 1: วันที่ต้องการฉีด เข็มที่ 2: หลังจากเข็มแรก 6-12 เดือน
15-45 ปี	3 เข็ม	เข็มที่ 1: วันที่ต้องการฉีด เข็มที่ 2: หลังจากเข็มแรก 2 เดือน เข็มที่ 3: หลังจากเข็มแรก 6 เดือน

*สามารถฉีดได้ในผู้หญิงและผู้ชายอายุ 9-45ปี

*ในเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ร่างกายอยู่ในวัยที่สร้างภูมิคุ้มกันได้ดีจะทำให้ได้รับประสิทธิภาพจากวัคซีนสูงสุด

แม้มีเพศสัมพันธ์แล้วก็ฉีดได้ แต่ต้องมารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเมื่ออายุถึงเกณฑ์ตรวจ

4. สถานที่ให้บริการวัคซีน HPV และราคาวัคซีน

ตอบ คลินิก108 (053-93-5170)

- ชนิด 4 สายพันธุ์ เข็มละ 2600 บาท

ศูนย์ศรีพัฒน์ (053-93-6830)

- ชนิด 4 สายพันธุ์ เข็มละ 3800 บาท
- ชนิด 9 สายพันธุ์ เข็มละ 7500 บาท

5. ก่อนฉีดวัคซีนต้องตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกหรือไม่

ตอบ ถ้ายังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ไม่ต้องตรวจก่อนฉีด

ถ้าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วแต่ไม่เคยตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกมาก่อนหรือตรวจไม่สม่ำเสมอ ควรตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกก่อน และถ้าพบเซลล์ผิดปกติ ให้รักษาก่อนที่จะฉีดวัคซีน

6. เมื่อการติดเชื้อ HPV ง่าย เราควรทำอย่างไร

ตอบ ควรสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ควรตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างสม่ำเสมอ

จัดทำโดย

คณะกรรมการสุขภาพศึกษา

ห้องตรวจจรีเวช

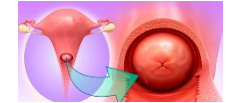
เบอร์โทรศัพท์

053-93-5741

053-936341

งานการพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาสารคามนครเชียงใหม่

ป้องกัน มะเร็ง ปากมดลูก

เลิกอายหมอ

^_^

มาคัดกรอง

มะเร็งปากมดลูก

กันนะคะ